

## Skatteutskottets betänkande

1984/85:4

om vissa taxerings- och uppbördsfrågor m. m.

### Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet 17 motioner rörande olika detaljfrågor på taxerings- och uppbördsområdet.

Utskottet avstyrker motionerna.

Till betänkandet har fogats fem reservationer på olika punkter.

### Motionerna

1983/84:303 av Rune Torwald (c)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär åtgärder hos skattemyndigheterna för att i framtiden förebygga eller i vart fall reducera sammanblandningen av de identitetsnummer som företag tilldelas av patentverket resp. skattemyndigheterna.

1983/84:306 av Rune Torwald (c) och Rosa Östh (c)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande behovet av ändrade regler för användning av s. k. existensminimum vid taxering av småföretagare etc. fr. o. m. 1985 års taxering.

1983/84:341 av Gunnar Biörck i Värmdö (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att all skatt, som efter domstolsprövning återbetalas till den skattskyldige, skall indexuppräknas och tillföras ränta för den tid staten innehållit beloppet.

1983/84:749 av Ingemar Eliasson (fp) och Kjell Johansson (fp)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär att berörda myndigheter förbättrar informationen till föräldrar med handikappade barn på sätt som anges i motionen.

1983/84:944 yrkande 2 av Birgitta Hambræus (c)

I motionen yrkas bl. a.

2. att riksdagen beslutar hemställa hos regeringen om åtgärder som underlättar för arbetsgivare att informera de anställda om den sammanlagda lönekostnaden.

1983/84:1125 av Gunnar Biörck i Värmdö (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att skattelagstiftningen beträffande bestämmandet av den slutgiltiga skatten för sambeskattade skattskyldiga kompletteras så att eventuell förefintlig "ö-skatteränta" hos den ena parten får avräknas mot ifrågakommande kvarskatteavgift för den andra.

1983/84:1129 yrkandena 1 d och 10–12 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

Med hänvisning till vad som anförts i motion 1363 yrkas bl. a:

1 d. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att företagens uppgiftslämnande till myndigheterna bör begränsas.

10. att riksdagen hos regeringen begär en översyn av reglerna om skyldigheten för företagsledare m. fl. i fåmansföretag att avge deklarationsblankett 10.

11. att riksdagen beslutar att preliminär B-skatt åter skall utgå med 100 % av föregående års slutliga skatt.

12. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att förenkla företagens inbetalning av skatter och avgifter.

1983/84:1451 av Karl Björzén (m) och Hugo Hegeland (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar om sådan ändring i uppbördslagen att ansökan om jämkning av preliminär skatt i vissa fall skall få inges efter utgången av april månad under taxeringsåret.

1983/84:1457 yrkandena 7 och 8 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas bl. a.

7. att riksdagen beslutar att preliminär B-skatt skall utgå med 100 % av föregående års slutliga skatt.

8. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att förenkla företagens inbetalning av skatter och avgifter.

1983/84:1458 av Margit Gennser (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av 49 § första stycket uppbördslagen (1953:272) så att den lokala skattemyndigheten skall kunna medge anstånd med betalningen av ett tvistigt skattebelopp även om taxeringsintendenten avstyrkt.

1983/84:1459 av Margit Gennser (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av 1 § taxeringslagen (1956:623) i enlighet med vad som i motionen anförts, nämligen så att taxeringsnämnderna i oklara frågor skall besluta till den skattskyldiges fördel.

1983/84:1460 av Margit Gennser (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i 49 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) i enlighet med vad som i motionen anförts, nämligen så att anståndsmöjligheterna utvidgas i samband med tvister om rätt beskattningsår.

1983/84:1469 av Ove Karlsson m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om ändrade regler i vad avser överförmyndarnämnder/överförmyndares skyldighet att redovisa förmyndararvodena till de lokala skattemyndigheterna.

1983/84:1491 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att kvarskatteavgiften skall falla bort vid inbetalning av ytterligare erforderlig skatt inom viss begränsad tid i de fall som anges i motionen.

1983/84:1496 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att uttaget av preliminär B-skatt fr. o. m. uppbördsåret 1985/86 skall vara 100 % av den slutliga skatt som påförts den skattskyldige året före inkomståret.

1983/84:2462 av Rolf Andersson (c) och Rolf Rämgård (c)

Med hänvisning till vad som anförts i motion 2461 yrkas i motionen att riksdagen hos regeringen begär en översyn av taxeringsnämndernas beslutsformer och handläggningsregler.

1983/84:2529 av Gunnar Björk i Gävle m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer att förhandsbesked skall kunna ges i skattefrågor på uppdrag av taxeringsintendent eller motsvarande.

## **Frågornas tidigare behandling m. m.**

### **Handläggningsfrågor i taxeringsnämnderna, m. m.**

*En ny taxeringsorganisation* med väsentligt utökade resurser har genomförts fr. o. m. 1979 års taxering i enlighet med principbeslut 1975 och 1977. Den författningsreglering som behövdes för den nya organisationen vidtogs 1978 (prop. 1977/78:181, SkU 1977/78:55). Reformen innebar bl. a. att länsstyrelsernas skatteavdelningar omorganiserades och att taxeringsnämndernas ställning och lekmannainflytandet förstärktes. Taxeringsperioden utsträcktes till den 31 oktober. Deklarationerna skulle granskas och föredras inför taxeringsnämnderna av tjänstemän vid länsstyrelserna och de lokala skattemyndigheterna. Vidare skulle nämndernas beslutsunderlag förbättras genom en ökad revisionsverksamhet och ett väl utbyggt ADB-stöd. Det kan också nämnas att nämnderna fick möjlighet att under taxeringsperiodens lopp ompröva sitt taxeringsbeslut, t. ex. om den skattskyldige inkommit med ny utredning.

I proposition 1977/78:181 anförde departementschefen att han inte var beredd att ge ledamöterna generell tillgång till deklarationsmaterialet. Enligt hans mening borde det liksom dittills finnas möjlighet för nämnden att utse någon ledamot som utöver ordföranden granskar deklarationerna. Samtidigt framhölls i propositionen att bestämmelserna inte fick hindra ledamöterna att ta del av deklarationshandlingar i den mån det behövdes för att de skulle få bästa möjliga beslutsunderlag och att annan ledamot än ordföranden därför skulle få ta del av självdeklaration vid nämndens sammanträden i den omfattning som erfordrades för taxeringen.

Med anledning av en motion i denna fråga anförde utskottet (SkU 1977/78:55 s. 60) följande:

När det gäller frågan i vilken utsträckning taxeringsnämndens ledamöter bör få ta del av deklarationerna behålls möjligheten för ordföranden och de ledamöter som särskilt utses av nämnden att granska samtliga deklarationer. Det nya systemet innebär dock att deklarationerna i princip skall granskas och föredras inför nämnden av särskilda tjänstemän. De förtroendevalda ledamöterna bör enligt utskottets mening samtidigt kunna bilda sig en egen uppfattning i de aktuella frågorna genom att ta del av deklarationerna i dessa delar, och de bör också i övrigt ha möjlighet att – så som föreslås i propositionen – vid sammanträdena ta del av deklarationerna i den omfattning som behövs för taxeringen. Förslaget innebär att taxeringsnämnderna själva får bedöma i vilken utsträckning det är lämpligt att ledamöterna granskar deklarationerna, och utskottet vill för sin del framhålla vikten av att reglerna tillämpas så att kravet på likaberättigande för ledamöterna i fråga om att ta del av underlaget för de beslut som nämnden fattar inte sätts åt sidan.

Ett omfattande utredningsarbete i syfte att få till stånd förenklingar och rationaliseringar av deklarations- och taxeringsförfarandet bedrivs f. n. av skatteförenklingskommittén (B 1982:03). Kommittén har nyligen lagt fram ett förslag om förenklad självdeklaration och syftar bl. a. till att skapa förutsättningar för en reform av taxeringsförfarandet (SOU 1984:21). Utredningsarbetet inriktas härafter på det grundläggande taxeringsförfarandet, och kommittén avser att redovisa sina ställningstaganden inom detta område i ett betänkande vid årsskiftet 1984–1985. En särskild utredning har också tillsatts om skatteförvaltningens organisation och styrfunktioner (dir. 1984:22).

Beträffande principerna för *taxeringsnämndernas beslutsfattande i oklara skattefrågor* anförde finansministern i svar den 12 januari 1984 på en enkel fråga av Margit Gennser (m) att det är taxeringsnämndens uppgift att se till att taxeringarna stämmer överens med skatteförfattningarna och att de i möjligaste mån blir likformiga och rättvisa. Enligt finansministern var det ofrånkomligt att taxeringsnämnden ibland måste ta ställning i frågor där det är oklart hur författningarna skall tolkas. Motsvarande problem uppkommer vid tillämpningen av författningar på praktiskt taget alla rättsområden, och det borde enligt hans mening inte komma i fråga att i detta avseende ge taxeringsnämnderna särskilda förhållningsregler som avviker från vad som i allmänhet gäller för de rättstillämpande myndigheterna.

S. k. *skönstaxering* skall enligt 21 § TL tillgripas om deklaration inte har avgivits eller om, på grund av brister i eller bristfälligt underlag för deklaration, inkomst av viss förvärvskälla eller skattepliktig förmögenhet inte kan beräknas tillförlitligt. Inkomsten skall i så fall uppskattas efter vad med hänsyn till föreliggande omständigheter finnes skäligt. Bestämmelserna skall ses mot bakgrund av skyldigheten enligt 20 § TL att i skälig omfattning

genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finns för deklarations- eller uppgiftsskyldighetens fullgörande och för kontroll därav.

I riksskatteverkets handledning för taxeringsnämnderna understryks bl. a. att sköntaxering är den sista av de utvägar som står taxeringsmyndigheterna till buds när det gäller att åsätta en materiellt riktig taxering. Sköntaxering bör enligt handledningen endast tillgripas när deklaration saknas eller avgiven deklaration eller underlag för densamma förete sådana väsentliga brister att deklarationen eller underlaget inte kan godtas från taxeringssynpunkt och när det inte heller föreligger annan möjlighet att på ett tillförlitligt sätt beräkna den skattskyldiges inkomst eller hans skattepliktiga förmögenhet.

Om sköntaxering måste tillgripas kan en kontantberäkning ingå bland de metoder som utnyttjas för att kunna göra en beräkning av antaglig inkomst av förvärvskällan. I ett särskilt avsnitt om kontantberäkning anförs att en sådan beräkning måste anses som en obligatorisk del av rutinerna vid granskningen av deklarationer för jordbrukare, rörelseidkare och andra med mera invecklade deklarationer och att den utgör ett allmänt hjälpmedel för att bedöma en deklarations tillförlitlighet. Samtidigt framhålls att en deklaration aldrig får ändras på grund av lågt kontantöverskott utan att den skattskyldige fått ta del av och tillfälle att bemöta den upprättade kontantberäkningen. Verket framhåller också önskvärdheten av att på olika sätt införskaffa allmänna upplysningar rörande den skattskyldiges ekonomiska och andra förhållanden som kan ha betydelse för bedömningen.

### Kontrolluppgift

Enligt 37 § taxeringslagen (1956:623) är den som har utgivit löneförmåner e. d. i allmänhet skyldig att lämna kontrolluppgift till ledning för mottagarens taxering. Uppgift behöver inte lämnas i fråga om belopp under 100 kr. I vissa fall är beloppsgränsen högre, t. ex. beträffande ej avdragsgilla ersättningar för arbete på annan fastighet än jordbruksfastighet (300 kr.), vissa naturaförmåner (600 kr.) samt resekostnadsersättning, traktamente eller representationsersättning motsvarande gjorda utlägg (vardera 500 kr.). I vissa fall föreligger över huvud taget ingen uppgiftsskyldighet, t. ex. om utgivaren är en fysisk person som inte är skyldig att göra skatteavdrag och förmånen inte utgått från fastighet eller rörelse.

Beträffande vissa uppdragsersättningar och räntor m. m. gäller särskilda regler. Banker och andra kreditinstitut har f. n. inte någon allmän skyldighet att lämna kontrolluppgift rörande utgivna räntor eller kapitalbehållningar. Skatteförenklingskommittén föreslår (Förenklad självdeklaration – SOU 1984:21) att en sådan uppgiftsskyldighet införs i två steg fr. o. m. 1986 års taxering.

### Förhandsbesked

Reglerna om förhandsbesked i taxeringsfrågor infördes år 1951 för att en skattskyldig mot en viss avgift snabbt skulle kunna få besked om tolkningen av skattereglerna i vissa för honom angelägna frågor. Enligt 1 § lagen (1951:442) om förhandsbesked får riksskatteverket efter ansökan lämna sådant besked angående viss fråga som rör sökandens taxering. I allmänhet fordras att frågan är av synnerlig vikt för sökanden, och denne är skyldig att ge in all den utredning som står till buds. Beskedet skall lända till efterrättelse vid taxeringen om och i den mån sökanden framställer yrkande härom.

Besvär över riksskatteverkets förhandsbesked får anföras till regeringsrätten.

### Debiteringen av B-skatt

Preliminär B-skatt betalas huvudsakligen av dem som driver rörelse, och skatten skulle tidigare som regel utgå med ett belopp som motsvarar den slutliga skatt som har påförts den skattskyldige året före inkomståret. Mot bakgrund av konstaterade eftersläpningar i fråga om B-skatteuppbörden ändrades reglerna fr. o. m. 1983 så att B-skatten skall utgå med 120 % av den slutliga skatten (prop. 1982/83:53, SkU 1982/83:11).

Utskottet framhöll att det under en lång följd av år visat sig att B-skattebetalningarna under uppbördsåret varit otillräckliga och att reglerna inte tillgodosåg syftet att i möjligaste mån få en överensstämmelse med den slutliga skatten. Detta hade enligt utskottet framför allt sin förklaring i att den slutliga skatt som ligger till grund för debiteringen av B-skatten avsåg inkomster som låg två år tillbaka i tiden. Mot bakgrund också av de uppgifter som åberopades i propositionen angående debiterade B-skatter och fyllnadsbetalningar fick det enligt utskottets uppfattning t. v. anses som en lämplig avvägning att låta B-skatten utgå med 120 %. Även om det låg i sakens natur att en sådan åtgärd medförde en viss ökning av antalet ansökningar om jämkning, instämde utskottet i departementschefens uppfattning att de olägenheter som detta eventuellt kunde innebära mer än väl skulle uppvägas av en förbättring av uppbörden.

I svar den 10 maj 1984 på en fråga av Knut Wachtmeister (m) om sänkt uttagsprocent för B-skatt anförde finansministern att det ännu var för tidigt att avgöra hur den angivna uppräkningsen har verkat i praktiken. Statistiska uppgifter om B-skattebetalarnas fyllnadsbetalningar och kvarskatter för år 1983 skulle komma först under hösten. Enligt vad finansministern erfarit fanns det dock inte dittills något som tydde på att en uppräkning till 120 % generellt sett var för hög. Finansministern uppgav att riksskatteverket följde utvecklingen och att han senare under året skulle få en närmare redovisning av utfallet av reformen. Först då kunde han bedöma i vilken mån det fanns skäl att föreslå en ändring av uttagsprocenten.

### **Preliminärskatten på vårdbidrag**

Den som vårdar ett barn som inte har fyllt 16 år har enligt 9 kap. 4 § lagen (1962:381) om allmän försäkring rätt till vårdbidrag om barnet på grund av sjukdom, psykisk utvecklingsstörning eller annat handikapp under minst sex månader är i behov av särskild tillsyn och vård. Vid bedömningen av rätt till vårdbidrag skall även beaktas sådana merkostnader som uppkommer på grund av barnets sjukdom eller handikapp. Vårdbidraget, som är en särskild folkpensionsförmån, utgår allt efter tillsyns- och vårdbehovets omfattning och merkostnadernas storlek med ett belopp som motsvarar hel eller halv förtidspension till ensamstående jämte pensionstillskott som svarar mot pensionen. Av vårdbidraget kan en viss angiven del bestämmas som ersättning för merkostnader. Kostnadsersättningen kan variera mellan 15 och 63 % av basbeloppet.

Enligt kungörelsen (1968:97) om skatteavdrag i vissa fall från folkpension m. m. (jfr 3 § 3 mom. och 10 § andra stycket uppbördslagen) skall preliminär A-skatt utgå bl. a. för vårdbidrag, om det är sannolikt att slutlig skatt kommer att påföras. Den utbetalande myndigheten får beräkna skatten med frångående av bestämmelserna i uppbördslagen om man därmed kan uppnå bättre överensstämmelse med den slutliga skatten. Enligt riksskatteverkets anvisningar (RSV Du 1979:6) skall hänsyn tas till möjligheterna till extra avdrag vid beskattningen, och om mottagaren begär detta skall förhöjt skatteavdrag göras på motsvarande sätt som gäller för arbetsgivare i allmänhet.

I försäkringskassornas broschyr "Bra att veta om pension" lämnas vissa upplysningar om beskattningsregler och regler om skatteavdrag. I broschyren uppmärksammas att mottagaren även kan ha inkomster från en annan arbetsgivare. Om denna inkomst är större än den allmänna pensionen är denne arbetsgivare huvudarbetsgivare och bör enligt broschyren göra skatteavdrag för hela inkomsten. Om inkomsten vid sidan av pensionen är mindre än pensionen bör mottagaren av pensionen enligt vad som anförs i broschyren anmäla det till försäkringskassan, som då beräknar ett högre preliminärskatteavdrag.

### **Förtidsåterbetalning av preliminärskatt**

Ansökan om förtidsåterbetalning av preliminärskatt skall enligt 45 § 1 mom. sista stycket uppbördslagen göras senast den 30 april året efter inkomståret. Enligt riksskatteverkets meddelande RSV Du 1982:20 (RSFS 1981:65) kan dock den lokala skattemyndigheten självant ta upp ett ärende om jämkning och återbetalning även efter den 30 april. Detta bör dock enligt meddelandet ske med stor försiktighet och bara när det finns särskilda skäl. Som exempel på särskilda skäl nämns i meddelandet försummelse av en myndighet, fall där det föreligger synnerligen ömmande omständigheter eller

där det annars skulle framstå som oskäligt att inte ta upp ett ärende till prövning.

I en motion 1982 yrkades att ansökan om förtidsåterbetalning skulle kunna göras genom en kryssmarkering på deklarationsblanketten och att en sådan ansökan skulle kunna få göras även efter den 30 april om den skattskyldige haft anstånd med deklarationen. I sitt betänkande 1982/83:11 avstyrkte utskottet motionen och anförde följande:

Utskottet är medvetet om att det i vissa fall kan vara angeläget för den skattskyldige att erhålla återbetalning av en alltför hög preliminärskatt. Det är givetvis av vikt att information lämnas om möjligheterna härtill. Vid en sådan återbetalning utgår emellertid ingen ränta, och om deklarationsblanketten utformas på det sätt som motionärerna föreslår torde det inte kunna undvikas att många av misstag kommer att förlora förmånen av den ränta på överskjutande skatt som annars skulle ha utgått.

Utskottet vill också framhålla att en ansökan om förtidsåterbetalning av överskjutande skatt bör provas skyndsamt men att en återbetalning givetvis inte kan ske utan att deklarationen granskas. Ett stort antal ansökningar av detta slag kan därför komma att förrycka taxeringsarbetet i en omfattning som inte är önskvärd.

Utskottet är för sin del inte berett att medverka till att deklarationsblanketten utformas på ett sådant sätt att olägenheter i angivna hänseenden kan befaras.

### **Räntereglerna i uppbördslagen och kvarskatteavgift**

Ö-skatteränta, dvs. ränta på skatteåterbäring, och andra restitutionsräntor beräknas efter en räntesats som motsvarar det av riksbanken fastställda diskontot vid utgången av året före taxeringsåret. Ö-skatteräntan beräknas i allmänhet för 12 månader, men om preliminärskatt betalats efter den 18 januari året efter inkomståret beräknas räntan för 6 månader. Räntesatsen för respitränta, dvs. ränta på tillkommande skatt, och anståndsränta låg tidigare på samma nivå men höjdes fr. o. m. 1984 till tre procentenheter över diskontot.

Kvarskatteavgift utgår i normalfallet med 8 % om kvarskatten uppgår till högst 5 000 kr. och annars med 10 %. I speciella fall utgår kvarskatteavgift även på fyllnadsinbetalningar av preliminär skatt, nämligen för skattskyldiga som har fått anstånd med deklarationen och som därför har möjlighet att göra fyllnadsinbetalningar under tiden 1 maj–30 juni taxeringsåret. För sådana fyllnadsinbetalningar utgår kvarskatteavgift med 2 %. Om kvarskatten beror på förhållanden som den skattskyldige inte har kunnat råda över, får länsstyrelsen efter ansökan besluta att kvarskatteavgiften sätts ned till 5 %. Härvid bortses från den del av avgiften som i förekommande fall har beräknats efter 2 %. Kvarskatteavgiftens syfte är att förmå den skattskyldige att genom bl. a. fyllnadsbetalningar bidra till en god överensstämmelse mellan den slutliga och den preliminära skatten. Den är inte avdragsgill vid beskattningen.



Kvarskatteavgift och ränta beräknas individuellt för makar och barn. Bakgrunden härtill är önskemålet att förenkla reglerna och att skälet för en särbehandling av makar minskat i styrka eftersom inkomstbeskattningen numera i allt väsentligt är individuell. Med hänvisning härtill avstyrkte utskottet år 1979 (SkU 1978/79:50) en motion om återgång till äldre regler om en gemensam beräkning i detta hänseende.

I svar den 8 mars 1984 på en fråga från Sten Andersson i Malmö (m) och från Margit Gennser (m) anförde finansministern att kvarskatteavgiften i de fall då den sätts ned till 5 % motsvarar en ränta för den kredit som den skattskyldige fått, en ränta som vid jämförelse med ränteläget på den allmänna kreditmarknaden framstår närmast som låg. Han var därför inte beredd att föreslå en ytterligare nedsättning av avgiften under denna nivå.

### Anståndsreglerna

Enligt vårt uppbördssystem gäller som en allmän regel att en skattskyldig i vanlig tid och ordning skall betala det skattebelopp som har debiterats på grund av taxeringen, även om han har överklagat denna. Under vissa förutsättningar kan dock den lokala skattemyndigheten (LSM) eller länsstyrelsen medge anstånd med inbetalningen. År 1979 förenklades och förbättrades förfarandet i anståndsärendena hos LSM (prop. 1979/80:35, SkU 1979/80:16). LSM kan i många enkla fall meddela anstånd enligt 49 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) utan att yttrande först inhämtats från taxeringsintendenten, nämligen om myndigheten vid en bedömning av taxeringsbesvären själv finner att det med hänsyn till omständigheterna kan antas att taxeringen kommer att sättas ned. I tveksamma fall skall LSM liksom hittills begära yttrande från taxeringsintendenten, och dennes uppfattning i frågan blir då utslagsgivande. Taxeringsintendenten kan i sitt yttrande begränsa sig till att redovisa sin uppfattning i själva anståndsfrågan.

Vidare får länsstyrelsen enligt 49 § 2 mom. meddela anstånd med betalningen av skatten, bl. a. om den skattskyldige anført besvär över taxeringen och erläggandet av skatten skulle medföra betydande skadeverkningar för den skattskyldige eller av annat skäl framstå som obilligt. Anstånd enligt detta moment får medges endast om den skattskyldige ställer nöjaktig säkerhet eller om det med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antas att skattebeloppet ändå kommer att erläggas i behörig ordning.

Utskottet avstyrkte förra året (SkU 1983/84:18) en motion rörande taxeringsintendentens ställning i anståndsärendena. Utskottet instämde visserligen i att viss kritik kan riktas mot att taxeringsintendentens uppfattning fortfarande skulle vara vägledande om taxeringsfrågan är tvistig men utgick från att regeringen skulle uppmärksamma denna fråga.

I svar den 12 januari 1984 på en fråga från Margit Gennser (m) bl. a. om taxeringsintendentens ställning i anståndsärendena anförde finansministern

bl. a. att det kunde ifrågasättas om nuvarande anståndsregler är lämpligt utformade men att frågan faller inom skatteförenklingskommitténs uppdrag varför han inte ville ta något initiativ för att ändra reglerna.

### **Inbetalning av skatt**

Frågan om en allmän förenkling av företagens uppbördsskyldighet har uppmärksamats sedan lång tid tillbaka. Utskottet konstaterade senast i sitt betänkande SkU 1980/81:2 att avsikten med de nya regler som genomfördes fr. o. m. 1980 i fråga om uppbörden av inkomstskatter m. m. var att så långt som möjligt utforma uppbördssystemet så att arbetsgivarna och de skattskyldiga kan använda det betalningssätt som de finner mest lämpligt och så att det nya systemet lätt kunde anpassas till de ändrade betalningsrutinerna som kunde bli aktuella i framtiden.

Motsvarande regler som för inkomstskatterna kommer fr. o. m. 1985 också att gälla i fråga om uppbörden av socialförsäkringsavgifter, som då samordnas med preliminärskatteuppbörden (prop. 1983/84:167, Sfu 1983/84:28, SkU 1983/84:13 y).

Som framgår av finansutskottets redogörelse i betänkande 1983/84:29 ser en arbetsgrupp inom regeringskansliet f. n. över hanteringen av de statliga betalningarna och den statliga uppbörden i postgirosystemet. Syftet med detta arbete är bl. a. att skapa bättre ekonomiska förutsättningar för en rikstäckande postservice och betalningsförmedling. Enligt finansutskottets uppfattning fanns inte skäl att vidta någon åtgärd med anledning av de motioner som finansutskottet då behandlade innan arbetsgruppen avslutat sitt arbete.

### **Företagens uppgiftsskyldighet m. m.**

Genom en särskild förordning (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner skall en myndighet innan den beslutar om ett nytt formulär eller om en icke obetydlig ändring i ett tidigare fastställt formulär samråda med organisation eller annan som kan anses företräda de näringsidkare som skall lämna uppgifterna. I sammanhanget kan nämnas att 16 av näringslivets organisationer ingår i en ideell förening – Företagens Uppgiftslämnardelegation – som bildats för samråd med myndigheterna i hithörande frågor.

Utskottet prövade senast i sitt betänkande 1982/83:49 ett motionsyrkande om att företagens skyldighet att lämna uppgifter av olika slag borde begränsas så långt som möjligt och om att deklarationsblanketten för företagsledare i fåmansföretag (blankett 10) borde omprövas i den riktningen att de aktuella uppgifterna i mån av behov i stället infordrades av taxeringsnämnderna. Utskottet instämde i motionärernas uppfattning att regeringen uppmärksamst borde följa utvecklingen i fråga om kraven på olika

uppgifter från företagen och att uppgiftsskyldigheten i möjligaste mån borde begränsas. Frågan om deklarationsblanketternas utformning ingick emellertid i skatteförenklingskommitténs uppdrag, och utskottet utgick från att alla uppslag till förenklingar skulle tas till vara i kommitténs arbete. Utskottet utgick från att det anförda skulle komma att beaktas utan något särskilt tillkännagivande från riksdagens sida. Med hänsyn härtill avstyrkte utskottet motionen.

I samma betänkande behandlade utskottet ett motionsyrkande om en komplettering av kontrolluppgifterna till de anställda med uppgifter om de totala lönekostnaderna, inräknat arbetsgivaravgifter av olika slag, för att öka de anställdas förståelse för de villkor under vilka företagsamheten drivs. I denna fråga anförde utskottet följande:

Som utskottet nyss anfört är det angeläget att företagens uppgiftsskyldighet begränsas så långt möjligt. Kontrolluppgifterna bör redan av detta skäl inte belastas med sådana uppgifter som motionärerna avser och som ligger helt vid sidan av syftet med kontrolluppgifterna. Utskottet vill samtidigt framhålla att de företag som så önskar är oförhindrade att lämna sina anställda information i sådana frågor som anges i motionerna samtidigt som de avlämnar kontrolluppgifterna. Utskottet kan – med hänvisning till sina ställningstaganden till likartade frågor tidigare år (senast i betänkandet SkU 1981/82:40) och till skatteförenklingskommitténs arbete – f. n. inte heller tillstyrka att skattsedlarna belastas med uppgifter om annat än vad som har direkt betydelse för den skatt som den skattskyldige skall betala.

### Utskottet

Tre av de motioner från förra riksmötet som utskottet behandlar i detta betänkande angår beslutsformer och handlägningsregler m. m. inom taxeringsnämnderna. Rolf Andersson (c) och Rolf Råmgård (c) begär i motion 2462 en översyn av dessa bestämmelser i syfte att förbättra möjligheterna för ledamöterna att grundligt sätta sig in i taxeringsärendena, t. ex. genom att få mer komplicerade ärenden hemskickade före sammanträdena.

Som framgår av den tidigare redogörelsen var ett av huvudsyftena med den nya taxeringsorganisation som genomfördes fr. o. m. 1979 års taxering att på olika sätt förstärka taxeringsnämndernas ställning och lekmännens möjligheter att utöva ett reellt inflytande på taxeringen. Hithörande frågor kommer nu att prövas på nytt inom skatteförenklingskommittén, vars förslag om en förenklad självdeklaration för flertalet löntagare utgör en av förutsättningarna för att kunna uppnå ytterligare förbättringar i taxeringen i första instans. Eftersom de i motionen behandlade frågorna således redan är föremål för utredning, och synpunkter av den art som återopas i motionen torde komma att beaktas av kommittén utan särskild framställan från riksdagens sida, avstyrker utskottet motion 2462.

Ett annat yrkande framställs av Margit Gennser (m) i motion 1459,

nämligen att taxeringsnämnderna i oklara tolkningsfrågor skall följa den skattskyldiges deklaration så att den enskilde skyddas från onödiga kostnader och besvär.

Som finansministern anförde i våras som svar på en enkel fråga av samma innebörd bör taxeringsnämnderna i detta avseende inte få särskilda förhållningsregler som avviker från vad som i allmänhet gäller för de rättstillämpande myndigheterna. Utskottet avstyrker således detta yrkande.

Rune Torwald (c) och Rosa Östh (c) anför i motion 306 att många småföretagare drabbas av maskinmässiga och obefogade skönstaxeringar som enbart grundar sig på att företagarens familj enligt verkställd kontantberäkning inte nått upp till existensminimum. Motionärerna yrkar att riksskatteverket tar fram lämpliga hjälpregler för att bedöma om ett kontantöverskott skall anses för lågt eller ej och att arbetet härmed bedrivs så skyndsamt att nya regler kan tillämpas vid 1985 års taxering.

Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att de kontantberäkningar som rutinmässigt görs i fråga om jordbrukare, rörelseidkare och andra med mera invecklade eller omfattande deklarationer av olika skäl i vissa fall kan vara missvisande och att den skattskyldige kan ha svårt att förstå innebörden av beräkningarna. Samtidigt bör framhållas att detta förhållande uppmärksammas i riksskatteverkets handledning för taxeringen, där dessa frågor behandlas relativt utförligt. Som framhålls i handledningen är det enda syftet med en skönstaxering att söka uppnå ett riktigt taxeringsresultat, och obefogade skönstaxeringar medför betydande olägenheter inte bara för den skattskyldige utan också för berörda myndigheter. När en skönstaxering måste tillgripas i avsaknad på deklaration eller på grund av brister i deklarationen eller i underlaget för deklarationen ställer detta ofta stora krav på gott omdöme hos dem som skall fatta beslut. Med det anförda vill utskottet framhålla vikten av att taxeringsnämnderna vid sin prövning av frågor av denna art i varje enskilt fall införskaffar så allsidiga upplysningar som möjligt beträffande den skattskyldiges ekonomiska situation och andra omständigheter som kan ha betydelse vid bedömningen. Enligt utskottets uppfattning är det emellertid knappast möjligt att skapa några mer enhetliga regler rörande dessa bedömningsfrågor än allmänna vägledningar av den art som riksskatteverket har lämnat. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

I motion 1469 av Ove Karlsson m. fl. (s) påtalar motionärerna att någon skyldighet att lämna inkomstuppgift inte föreligger i fråga om förmyndararvoden som erläggs av myndlingen själv. Enligt motionärernas uppfattning bör överförmyndarnämnden/överförmyndaren åläggas att informera skattemyndigheterna om alla beslut som leder till utbetalningar av sådana arvoden utöver ett visst belopp.

Som framgår av den tidigare redogörelsen föreligger inte någon uppgiftsskyldighet rörande lön eller arvode som utgår från enskilda personer utan samband med en förvärvskälla till någon som har en annan

huvudarbetsgivare. Eftersom uppgiftsskyldighetens omfattning har grundläggande betydelse för den förenklade löntagarbeskattning som skatteförenklingsskommittén föreslår, torde hithörande frågor komma att uppmärksammas i samband med kommande ställningstaganden till kommitténs förslag. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att göra någon särskild framställning till regeringen rörande förmyndararvoden utan avstyrker den nu aktuella motionen.

Gunnar Björk i Gävle m. fl. (c) begär i motion 2529 att taxeringsintendenterna eller riksskatteverket skall kunna få förhandsbesked i skattefrågor på samma sätt som en enskild skattskyldig. Syftet med motionen är att man skall kunna undvika segdragna skatteprocesser som endast syftar till att bringa klarhet i tolkningsfrågor i skattelagstiftningen.

Reglerna om förhandsbesked har till ändamål att bereda den skattskyldige möjlighet att så snabbt som möjligt få ett för skattemyndigheterna bindande besked i en för honom angelägen skattefråga. Som lagstiftningen är konstruerad skall förhandsbesked endast lämnas i frågor som är konkreta och aktuella för den skattskyldige, och sökanden är skyldig att inkomma med all den utredning i ärendet och de ytterligare upplysningar som står till buds. Avsikten har inte varit att belasta förfarandet med krav på förhandsuttalanden av regeringsrätten rörande allmänna tolkningsproblem i skattelagstiftningen. Utskottet kan i och för sig instämma i syftet att öppna vägar för att på ett enkelt sätt klarlägga osäkra tolkningsfrågor i lagstiftningen men är för sin del inte övertygat om lämpligheten av en sådan nyordning för rättegångsväsendet som motionärerna föreslår. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionen.

Mot bakgrund av konstaterade eftersläpningar i fråga om B-skatteuppbörden ändrades reglerna om debitering av B-skatt hösten 1982. I allmänhet skall B-skatten numera fastställas till 120 % av den slutliga skatten året före uppbördsåret mot tidigare 100 %.

I motionerna 1129 och 1457 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) och i motion 1496 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) yrkas en återgång till tidigare regler.

Som framgår av ett svar från finansministern i våras på en enkel fråga om B-skatten kommer riksskatteverket senare i år att, mot bakgrund av statistiska uppgifter om B-skattebetalarnas fyllnadsbetalningar och kvarskatter för år 1983, lämna en närmare redovisning av utfallet av reformen. Utskottet utgår således från att en snar utvärdering av reformen kommer till stånd. I avvaktan härpå finner utskottet inte skäl att nu ompröva denna fråga utan avstyrker de aktuella yrkandena.

Ingemar Eliasson (fp) och Kjell Johansson (fp) begär i motion 749 att försäkringskassornas information till föräldrar med handikappade barn förbättras när det gäller skatteavdrag på vårdbidrag.

Som anförs i motionen kan föräldrar med vårdbidrag lätt råka ut för kvarskatt eftersom de många gånger har en inkomst vid sidan av

vårdbidraget. Det bör emellertid framhållas att försäkringskassorna i samband med att bidraget beviljas lämnar ut en broschyr – "Bra att veta om pension" – med upplysningar om att vårdbidraget delvis skall tas upp som inkomst och att mottagaren bör lämna uppgift till försäkringskassan eller till sin arbetsgivare om sidoinkomsterna så att preliminärskatteavdragen blir tillräckliga. Utskottet, som inte har något att erinra mot utformningen av broschyren, finner för sin del att de angivna upplysningarna tillgodoser behovet av en allmän information om reglerna om skatteavdrag. Samtidigt bör framhållas att den enskilde givetvis bör kunna erhålla mer ingående upplysningar om sina speciella problem genom förfrågningar hos försäkringskassan eller den lokala skattemyndigheten. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Ansökan om jämkning av preliminärskatten skall enligt gällande bestämmelser inges före utgången av april månad året efter inkomståret. Karl Björzén (m) och Hugo Hegeland (m) yrkar i motion 1451 att reglerna ändras så att den som fått anstånd med deklarationen till en tidpunkt efter detta datum kan ansöka om jämkning i samband med att deklarationen avlämnas.

Utskottet vill inte bestrida att den angivna tidsfristen kan medföra vissa olägenheter för den som åtnjutit anstånd med deklarationen. Reglerna skall emellertid ses mot bakgrund av att jämkningsansökningar på ett så sent stadium som det nu gäller förrycker taxeringsarbetet och att en förtida återbetalning av skatt i dessa fall i allmänhet kommer att kunna bli aktuell först när så kort tid återstår till den ordinarie återbetalningen i december att de ränteförluster som en förtidsåterbetalning medför skulle framstå som oskäligen. Som framgår av den tidigare redogörelsen kan emellertid den lokala skattemyndigheten, om det är motiverat av särskilda skäl, besluta om jämkning även om ansökan inkommit efter den angivna tidsfristen. Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att förorda en ändring av reglerna utan avstyrker motionen.

På återbäring och annan återbetalning av skatt utgår ränta efter en procentsats som motsvarar diskontot vid utgången av året före taxeringsåret. På kvarskatt utgår kvarskatteavgift med 8 % om kvarskatten uppgår till högst 5 000 kr. och annars med 10 %. Avgiftens höjd har beräknats med hänsyn till att den inte är avdragsgill vid beskattningen.

I motion 1491 anför förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m) att småföretagare som driver sin verksamhet i aktiebolagsform kan råka ut för kvarskatt och kvarskatteavgift på grund av att länsstyrelsen efter den sista april taxeringsåret åsatt aktierna i bolaget ett högre värde än tidigare år. Enligt hennes uppfattning bör kvarskatteavgiften i sådana fall bortfalla om företagaren inom viss begränsad tid efter det att han får besked om de högre värdena betalar in den ytterligare skatt som erfordras.

Som framgår av den tidigare redogörelsen kan kvarskatteavgiften efter

ansökan hos länsstyrelsen sätts ned till 5 % om den kvarstående skatten – såsom i exemplet i motionen – beror på förhållanden som den skattskyldige inte kunnat råda över. Eftersom en avgift på 5 % endast motsvarar skälig ränta för den kredit som den skattskyldige fått, avstyrker utskottet motionen.

Gunnar Biörck i Värmdö (m) yrkar i motion 341 att all skatt som återbetalas till den skattskyldige efter domstolsprövning skall indexuppräknas och tillföras ränta för den tid staten innehållit beloppet. Yrkandet motiveras av de inflationsförluster som den skattskyldige kan göra i den långsamma skatteprocessen.

Enligt utskottets uppfattning är det att beklaga att skatteprocessen trots alla strävanden att begränsa väntetiderna fortfarande framstår som alltför långdragen, något som givetvis kan medföra allvarliga olägenheter för de skattskyldiga. Enligt utskottets uppfattning är det av vikt att ansträngningarna att lösa detta problem fortsätter. Vad som bör komma i fråga är emellertid andra åtgärder än att ändra räntereglerna. Dessa regler bör enligt utskottets uppfattning ansluta till vad som i allmänhet tillämpas på kreditmarknaden. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion 341.

Samme motionär framställer i motion 1125 också ett annat yrkande rörande ränteregler m. m., nämligen att ö-skatteränta och kvärskatteavgift för makar skall beräknas med hänsyn till deras gemensamma förhållanden.

Bakgrunden till att kvärskatteavgift och ränta numera beräknas individuellt för makar är önskemålet att förenkla reglerna och att skälet för en särbehandling av makar minskat i styrka eftersom inkomstbeskattningen numera i allt väsentligt är individuell. Med hänvisning till de skäl som legat till grund för tidigare ställningstaganden i denna fråga avstyrker utskottet även detta yrkande.

Margit Gennser (m) tar i motion 1458 upp frågan om taxeringsintendentens partsställning i anståndsärenden. Den lokala skattemyndigheten kan enligt gällande regler inte bevilja anstånd med inbetalning av skatt i samband med besvär över taxeringen om taxeringsintendenten avstyrkt anstånd. I motionen yrkas att den lokala skattemyndigheten skall få pröva frågan självständigt.

Vid sin behandling av samma fråga förra året instämde utskottet i att viss kritik kan riktas mot att taxeringsintendentens uppfattning fortfarande är vägledande i anståndsfrågan. Utskottet förutsatte att regeringen skulle uppmärksamma denna fråga och avstyrkte motionen. Finansministern har härefter i svar på en enkel fråga uppgivit att problemet faller inom skatteförenklingskommitténs uppdrag. I avvaktan på resultatet av kommitténs förslag avstyrker utskottet det aktuella yrkandet.

I motion 1460 behandlar Margit Gennser (m) en annan anståndsfråga. Enligt hennes uppfattning bör anstånd kunna medges i mål angående rätt beskattningsår, t. ex. för ett avdrag, så att reella möjligheter öppnas för den skattskyldige att föra en process i periodiseringsfrågor.

Enligt utskottets uppfattning bör man söka undvika att den skattskyldige

under en taxeringsprocess som rör flera beskattningsår avkrävs en totalt sett alltför hög skatt i avvaktan på ett slutligt ställningstagande i sakfrågan. Skulle denna situation trots allt uppkomma torde länsstyrelsen – som framgår av den tidigare redogörelsen – ha möjlighet att medge anstånd enligt 49 § 2 mom. uppbördslagen. Länsstyrelsen kan enligt dessa bestämmelser medge anstånd bl. a. om den skattskyldige anfört besvär över taxeringen och erläggandet av skatten skulle framstå som obilligt. Det anförda innebär att syftet med motionen i allt väsentligt redan torde vara tillgodosett. Utskottet avstyrker således densamma.

I motionerna 1129 och 1457 begär Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) åtgärder för att förenkla företagens inbetalning av skatter och avgifter.

Som motionärerna anför kan en arbetsgivare på samma sätt som den skattskyldige själv efter eget val betala innehållen skatt på post- eller bankkontor eller på postgiro eller bankgiro. Summa ordning bör enligt motionärernas uppfattning kunna tillämpas även i fråga om arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt. Såvitt avser arbetsgivaravgifter är detta krav tillgodosett, eftersom uppbörden av denna skatt fr. o. m. 1985 samordnas med arbetsgivarnas redovisning av innehållen källskatt.

Mervärdesskatt och olika punktskatter kan däremot fortfarande inbetalas endast på postgirokonto. Här bortses då från möjligheten att låta en bank ombesörja inbetalningen som ett uppdrag. Att frågan inte ännu har kunnat lösas beträffande inbetalning av dessa skatter sammanhänger med att den ingår som en del i den översyn som pågår angående hanteringen av de statliga betalningarna och uppbörden i postgirosystemet. Som finansutskottet anförde vid sin behandling av motsvarande frågor i våras finns det inte något skäl för riksdagen att vidta någon åtgärd i hithörande frågor innan arbetsgruppen avslutat sitt arbete. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna i denna del, i den mån de inte redan är tillgodosedda.

I motion 1129 yrkar Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) att företagens skyldighet att lämna uppgifter av olika slag bör begränsas och att riksdagen begär en översyn av skyldigheten för fåmansföretagare att avge deklarationsblankett 10.

Vid sin prövning av motsvarande frågor förra året instämde utskottet i att regeringen uppmärksammat borde följa utvecklingen i fråga om kraven på olika uppgifter från företagen och att uppgiftsskyldigheten i möjligaste mån bör förenklas. Vidare utgick utskottet från att alla uppslag till förenklningar av deklarationsblanketterna skulle tas till vara i skatteförenklingskommitténs arbete. Med hänvisning till att det anförda torde komma att beaktas utan något särskilt tillkännagivande från riksdagens sida avstyrkte utskottet motionerna. Utskottet finner inte anledning att nu ompröva detta ställningstagande utan avstyrker även de nu aktuella yrkandena.

Birgitta Hambraeus (c) begär i motion 944 åtgärder som underlättar för arbetsgivaren att informera de anställda om den sammanlagda lönekostna-



den, inkl. arbetsgivaravgifter.

Som utskottet framhållit vid sin prövning av likartade frågor tidigare år är arbetsgivarna oförhindrade att till sina anställda lämna information i sådana frågor som anges i motionen. Enligt utskottets uppfattning behövs inga särskilda åtgärder för att underlätta detta. Utskottet avstyrker således motionen.

Det organisationsnummer som ett aktiebolag tilldelas av patent- och registreringsverket utnyttjas också vid beskattningen. Vid beskattningen tilldelas ett företag som driver verksamhet i skilda kommuner ytterligare ett nummer för varje kommun där det driver verksamhet. I motion 303 begär Rune Torwald (c) åtgärder för att förebygga sammanblandning av dessa nummer, t. ex. genom en ändring av blanketterna.

Som anförs i motionen kan en sammanblandning av de olika registreringsnumren medföra olägenheter för företagen. Som ett exempel kan nämnas att ett företag som driver verksamhet i ett antal kommuner förväxlar registreringsnumren vid skatteinbetalningarna. Resultatet härav kan bl. a. bli att överskjutande skatt uppkommer i en kommun och kvarskatt i en annan. Problemet kommer åtminstone delvis att bortfalla om den kommunala beskattningen av juridiska personer slopas som planerat (prop. 1983/84:133, FiU 1983/84:39). Såvitt utskottet kan bedöma torde motionärernas förslag om ändringar i texten på vissa blanketter knappast kunna medföra några fördelar. Utskottet avstyrker således motionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *beslutsformer inom taxeringsnämnderna*
  - a) att riksdagen avslår motion 1983/84:306,
  - b) att riksdagen avslår motion 1983/84:1459,
  - c) att riksdagen avslår motion 1983/84:2462,
2. beträffande *kontrolluppgift på förmyndararvoden*

att riksdagen avslår motion 1983/84:1469,
3. beträffande *förhandsbesked på ansökan av taxeringsintendent*

att riksdagen avslår motion 1983/84:2529.
4. beträffande *debitering av B-skatt*

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1129 yrkande 11,  
1983/84:1457 yrkande 7 och 1983/84:1496.
5. beträffande *skatteavdrag på vårbidrag*

att riksdagen avslår motion 1983/84:749,
6. beträffande *tidsfristen för ansökan om jämkning av preliminär skatt*

att riksdagen avslår motion 1983/84:1451,
7. beträffande *kvarskatteavgiften och räntereglerna i uppbördslagen*
  - a) att riksdagen avslår motion 1983/84:341,
  - b) att riksdagen avslår motion 1983/84:1125,
  - c) att riksdagen avslår motion 1983/84:1491,

8. beträffande *vissa anståndsfrågor*
  - a) att riksdagen avslår motion 1983/84:1458,
  - b) att riksdagen avslår motion 1983/84:1460,
9. beträffande *förenkling av inbetalningsreglerna*  
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1129 yrkande 12 och 1983/84:1457 yrkande 8,
10. beträffande *företagens uppgiftsskyldighet*
  - a) att riksdagen avslår motion 1983/84:1129 yrkandena 1 d) och 10,
  - b) att riksdagen avslår motion 1983/84:944 yrkande 2,
11. beträffande *identitetsbeteckningen för företag*  
att riksdagen avslår motion 1983/84:303.

Stockholm den 4 oktober 1984

På skatteutskottets vägnar  
RUNE CARLSTEIN

*Närvarande:* Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Forslund (s)\*, Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s)\*, Anna Lindh (s)\*, Karl-Anders Petersson (c) och Erkki Tammenoksa (s).

\* Ej närvarande vid justeringen.

## Reservationer

### 1. Debitering av B-skatt

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Karl-Anders Petersson (c) anser

*dels* att det avsnitt av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Som framgår" och slutar med "aktuella yrkandena" bort ha följande lydelse:

Inkomstutvecklingen för de egna företagarna har varit svag under de senaste åren. I vissa sektorer har det t. o. m. varit fråga om inkomstminskningar. Därtill kommer att den beskattningsbara inkomsten för företagarna begränsas av höjda arbetsgivaravgifter och försämrade lagernedskrivningsmöjligheter. Det är redan av sådana skäl uppenbart att en allmän uppräknings av preliminärskatten för företagarna med 20 % är oskälig. Därtill kommer

att de nya reglerna innebär en belastning inte bara för de skattskyldiga utan också för skattemyndigheterna i form av många jämningsansökningar föranledda av en ej motiverad uppräkningsav preliminärskatten. Det anförda innebär att B-skatten enligt utskottets uppfattning bör återföras till den tidigare nivån på sätt som yrkas i motionerna.

*dels* att utskottet i mom. 4 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:1129 yrkande 11, 1983/84:1457 yrkande 7 och 1983/84:1496 antar följande

### **Förslag till**

### **Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)**

Häriigenom föreskrivs att orden "120 procent" i 13 § första stycket uppbördslagen (1953:272) skall utgå.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag den enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för uppbördsåret 1985/86.

## **2. Tidsfristen för ansökan om jämkning av preliminär skatt**

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Karl-Anders Petersson (c) anser

*dels* att det avsnitt av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrker motionen" bort ha följande lydelse:

Gällande regler innebär givetvis olägenheter för dem som haft anstånd med deklarationen och som först efter utgången av den aktuella tidsfristen kunnat bedöma möjligheterna att få en förtidsåterbetalning av skatten. Den lokala skattemyndigheten kan visserligen i sådana fall efter eget gottfinnande pröva jämningsansökan, men den skattskyldige kan inte påfordra detta och kan inte heller överklaga myndighetens beslut. Regler av denna innebörd uppfyller inte rimliga krav på rättssäkerhet. Med hänsyn härtill och till att förslaget i motionen inte kan väntas medföra att antalet sena ansökningar om jämkning ökar i besvärande grad, tillstyrker utskottet motionen.

*dels* att utskottet i mom. 6 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1451 antar följande

**Förslag till****Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)**

Härigenom föreskrivs att 45 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

## 45 §

1 m o m. Sedan skattsedel ----- synes påkallad.

I fall ----- minst 2 000 kr.

Oavsett vad ----- särskild omständighet.

Får lokal ----- kan behövas.

Innan jämkning ----- är obehövligt.

Jämkning får inte verkställas efter inkomstårets utgång med mindre den preliminära skatten därigenom nedsätts. Ansökan om sådan jämkning skall av skattskyldig inges före utgången av april månad året efter inkomståret.

Jämkning får inte verkställas efter inkomstårets utgång med mindre den preliminära skatten därigenom nedsätts. Ansökan om sådan jämkning skall av skattskyldig inges före utgången av april månad året efter inkomståret *eller – för den som åtnjutit anstånd att avlämna sin självdeklaration senare – före anståndstidens utgång.*

**3. Kvarskatteavgiften och räntereglerna i uppbördslagen**

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Karl-Anders Petersson (c) anser

*dels* att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 14 med "Som framgår" och slutar på s. 15 med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

I sådana fall som uppmärksammas i motionen kan kvarskatteavgiften efter ansökan hos länsstyrelsen nedsättas till 5 %. Även en avgift på 5 % kan vara kännbar, särskilt som den inte är avdragsgill vid beskattningen.

Det är givetvis otillfredsställande att en uppvärdering av aktierna kan komma så sent att den skattskyldige inte kan redovisa de nya värdena i sin självdeklaration. Enligt utskottets uppfattning bör därför 1980 års företags-skattekommitté få i uppdrag att undersöka om inte rutinerna kan ändras så att de nya värdena kan åsättas i tid före deklarationen eller om de grundläggande reglerna för förmögenhetsbeskattningen bör ändras så att aktierna inte behöver tas upp till högre värde än som har fastställts senast en viss dag. Utskottet finner att syftet med motionen därmed är tillgodosett.

*dels* att utskottet i mom. 7 c) bort hemställa

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1491 hos regeringen begär att 1980 års företagsskattekommitté får tilläggsdirektiv att överväga ändringar i förfarandet vid värderingen av aktier i fåmansföretag i enlighet med vad som anförts i reservationen.

#### **4. Förenkling av inbetalningsreglerna**

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Karl-Anders Petersson (c) anser

*dels* att det avsnitt av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Mervärdeskatt och" och slutar med "är tillgodosedda" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning framstår det närmast som självklart att man bör förenkla inbetalningsreglerna för företagen när det gäller mervärdeskatt och olika punktskatter i enlighet med vad som redan skett i fråga om inkomstskatter och arbetsgivaravgifter. Utskottet finner också att denna fråga är av sådan natur att det inte finns skäl att först avvakta en genomgripande översyn av hela det statliga betalningssystemet. Med det anförda tillstyrker utskottet motionen i denna del.

*dels* att utskottet i mom. 9 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1129 yrkande 12 och 1983/84:1457 yrkande 8 hos regeringen begär förslag till förenkling av företagens inbetalning av mervärdeskatt och punktskatter i enlighet med vad som anförts i reservationen.

#### **5. Företagens uppgiftsskyldighet**

Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp) och Karl-Anders Petersson (c) anser

*dels* att det avsnitt av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Vid sin" och slutar med "aktuella yrkandena" bort ha följande lydelse:

Som utskottet anförde förra året bör regeringen utan särskild framställan från riksdagen uppmärksamt följa utvecklingen i fråga om kraven på olika uppgifter från företagen och tillse att uppgiftsskyldigheten i möjligaste mån förenklas. Det finns också anledning att anta att alla uppslag till förenklingar av deklarationsblanketterna kommer att tas till vara i skatteförenklingskommitténs arbete. Det grundläggande problemet i fråga om deklarationsblanketterna är emellertid att beskattningsreglerna är för krångliga. När det gäller företagsledare i fåmansföretag gäller särskilda regler som – trots att det många gånger gäller bagateller – kan föranleda ett avsevärt merarbete såväl

för de skattskyldiga som för beskattningsmyndigheterna och väcka förståelig irritation. Hithörande problem bör enligt utskottets uppfattning lämpligen uppmärksammas också av 1980 års företagsskattekommitté.

Med det anförda förordar utskottet att riksdagen med anledning av motionen hos regeringen begär att 1980 års företagsskattekommitté får tilläggsdirektiv att i samråd med skatteförenklingskommittén föreslå förenklingar av beskattningsreglerna för företagsledare i fåmansföretag.

*dels* att utskottet i mom. 10 a) bort hemställa

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1129 yrkandena 1 d) och 10 hos regeringen begär att 1980 års företagsskattekommitté får tilläggsdirektiv att i samråd med skatteförenklingskommittén föreslå förenklingar av de särskilda beskattningsreglerna för företagsledare i fåmansföretag.